БОГОМЉАДЕНАЦ

ЧАСОПИС ЗА ДЕЦУ ⁘ ПРАВОСЛАВНА ЕПАРХИЈА КРУШЕВАЧКА
Број 12 ⁘ септембар 2019. године

Благословом Његовог Преосвештенства
Епископа крушевачког Господина Давида

БОГОМЛАДЕНАЦ

Часопис за децу ⁘ Православна Епархија крушевачка

Издавач:
Епархија крушевачка

Уредник:
Протојерej-ставрофор Радиша Јовановић

Помоћник уредника:
Раде Јовановић

Редакција:
Протојерej ставрофор Драги Вешковац
Протојерej ставрофор Ђорђе Милојковић
Протојерej Александар Величковић

Фотографије:
Р. Јовановић, Стефан Перовић

Илустрације:
Љиљана Јовановић

Ликовно уређење, припрема и штампа:
Интерклима-графика, Врњци

Тираж:
3.000

ISSN 2334-9875

Сви писани радови у овом броју ауторски су и подлежу Закону о заштити ауторских права. Њихово објављивање могуће је само са писменом дозволом аутора.
Потписани радови изражавају ставове аутора.

Часопис „Богомладенац“, Епархија крушевачка
Доситејева 1, 37000 Крушевац, тел. 063/8073124
E-mail: casopisbogomladenac@gmail.com

Реч Епископа

…Био свет мали или велики, богат или сиромашан, нејак или моћан, земаљски или звездан и небески, свет живих или мртвих, најзад, живих бића или технолошких изума – кључ за његово постојање и разумевање, прихватање и управљање њиме – држе деца, и они који су као деца.

А над свом децом, и са свом децом заједно, господари и влада Бого-Дете и Бого-Човек – Господ Исус Христос, који воли децу, и деца Њега.

Уставши од сна Теби прибегавам,
Владару човекољубиви,
и милосрђем Твојим полазим на дела Твоја.
Молим Ти се, помози ми
у свако доба у свакој ствари;
и чувај ме од свега рђавог у свету,
и од ђаволске брзоплетости,
и спаси ме
и уведи у Твоје вечно царство.
Јер си Ти мој створитељ
и свакога добра промислитељ и подаритељ,
и све је уздање моје у Тебе,
и Теби славу узносим,
сада и увек и кроза све векове. Амин.

(Молитве јутарње)

Септембар је месец када лето прелази у јесен.
Месец који поздравља и нове и старе ђаке.
Нови полазе у школу, у први разред.
Старији полазе у следећи нови разред.
Време је за учење и дружење. Нека буде склад међу њима.
Дружимо се и са књигама и са другом децом. Уживо.
Не заборавимо молитву. Црква је увек отворена за нас.
Будимо вредни и добри. Поштујмо родитеље и учитеље.

Успех у раду и Богом благословену
предстојећу школску годину жели Вам
уредништво нашег и Вашег часописа
БОГОМЛАДЕНАЦ.

ЊИВА ГОСПОДЊА

Свет је овај њива Господња, по којој Господ засеје све што је добро, па својом пажњом и даровима чини да то узрасте и велики род донесе.

Свет је овај њива Божија, чије добре плодове човек као дар добија и ужива у њима.

Чувајмо овај свет, јер је од Бога човеку дарован.

У њему има места за све који су чистога срца, који Бога и своје ближње поштују и воле.

Р. Јовановић,
Православна читанка за најмлађе, 2004.

ПОПУНИТЕ ПОЉА И ДОБИЋЕТЕ РЕШЕЊЕ

1. Зелена површина у граду, погодна за шетњу
2. Птица селица, весник пролећа
3. Поседовати нешто
4. Један тимски спорт са лоптом
5. Сада, сместа
6. Једна животиња, користи дрво за градњу (гради бране)
7. Један сисар, биљојед, највише живи на афричком континенту

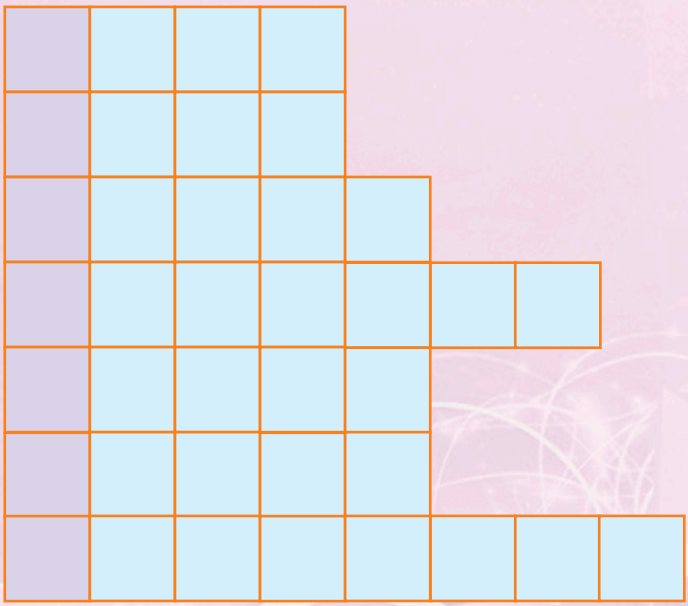

(Решење је на 32. страници)

ПРИРОДА ЈЕ ДАР ОД БОГА, ЧУВАЈМО ЈЕ ЗА СВЕ НАС

Пробуђен цврkутом птица отвараш прозор, удахнеш пријатан, свеж ваздух и посматраш рађање Сунца, руменог и сненог. Зеленило поља и шумарака одмара ти поглед. Кроз тебе прострује осећање некакве пријатности и просто пожелиш да изађеш, да уроniш у природу, да се стопиш са њом у јединство раздрaганог дружења. А свет осетиш као нешто своје, нешто што постоји са тобом и за тебе.

Док мирно корачаш препуштен мислима, у теби расте осећање захвалности Господу за ново доживљено јутро, за људе које поштујеш и волиш, за небеску плавет, за цвет који ти дарује мирисе, за птицу што те поздравља песмом… За људе које путем срећеш, за ближње који ти се радују…

Али, ако те буди несносна бука, ако од дима не видиш Сунце, ако од вреве не чујеш птице, а прозор затвараш да се не гушиш… Јутро ти не може бити лепо. Ни дан, ни време, ни расположење. Временом у себи нећеш осећати радосни дах живота, већ умор и мрзовољу. Сретаћеш себи сличне, безвољне људе, газићеш отпатке уместо траве. После игре или рада нећеш се чистити од блата, већ од гарежи и отпадних вода. Природа ће ти постати нешто страно и далеко, нешто са чиме не живиш у складу, нешто што одумире а тебе све мање добрим дарује.

Свет је овај пространи велик, за све људе. Намењен да сваком подједнако буде дом. Са небројеним лепотама и богатствима која је Бог даровао људима. Те дарове човек мора да уме да цени. А умеће тек када буде схватио њихову праву вредност. **Јер вредност ових дарова не мери се количином новца који се за њих може добити, већ њиховим значајем за живот човека и човечанства.**

Оно што је вредно мора се неговати и чувати. Да нам потраје. Да остане и за друге после нас.

Не сме се ни уништавати ни продавати.

Ми нисмо изолована бића, ми смо део природе и део заједнице коју називамо човечанством. Природа и њена добра служе нам за живот и опстанак.

Негујмо природу, да нам здрава траје - за нас, за ближње, за нова поколења.

Ко мисли на друге, не само да је племенит, већ мудро мисли и на себе.

А ко мисли само на себе, не само да је неразуман, већ ради против себе.

Јер када цениш дарове које примаш, добићеш их више; ако их не цениш већ уништаваш, остаћеш без њих.

Ко воли и чува природу, тај поштује и њеног Творца. Ко поштује Господа, тај не може а да не поштује Његову творевину.

Природа нам је велики дар од Бога, чувајмо је због свих нас.

свештеник Радиша Јовановић

Нацртајте понешто од оног што постоји у природи без чега **не бисмо могли да живимо**.

Повежимо појмове и нађимо решење:

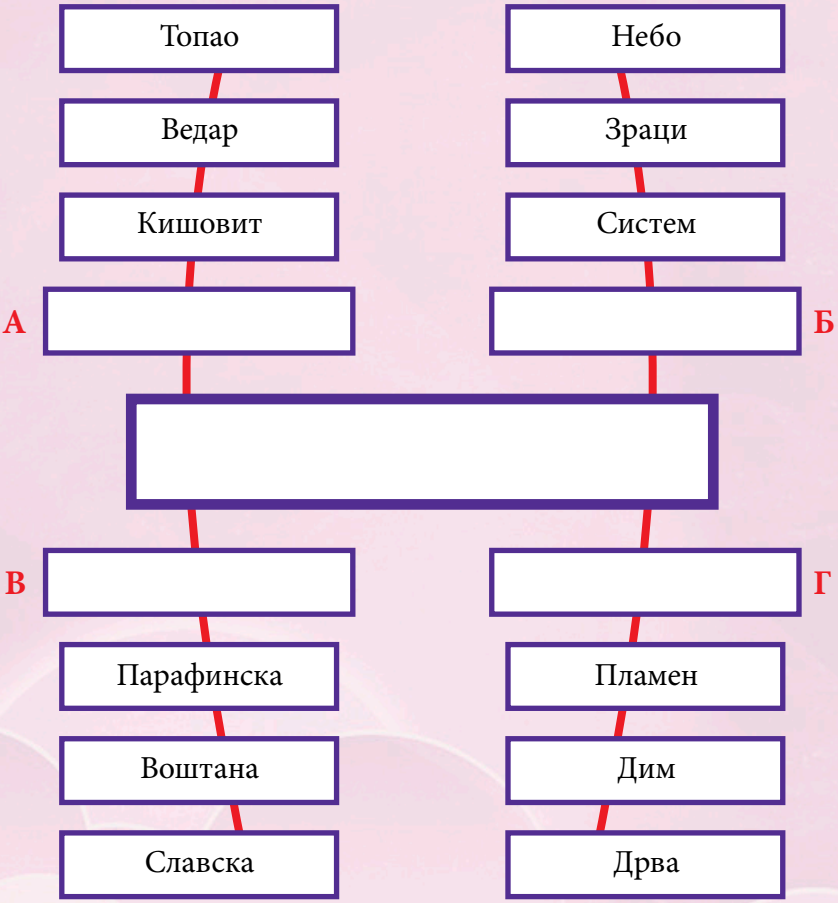

(Решење је на 32. страници)

СВАКО ТРЕБА ДА РАДИ

Досади Иви да иде сваки дан у школу. Једнога дана оде у поље. Срете коњића па му рече:

– Хајде да се играмо!

– Не могу – рече коњић. – Није мени до игре. Ја данас морам вући кола и носити жито домаћину. Иди, играј се сам!

После сретне пчелицу и рече јој:

– Куда хиташ, пчелице?

– На посао – рече пчелица. – Треба мед купити и восак правити.

Најзад сретне птичицу, па јој рече:

– Хајдемо да се играмо!

– Не могу – рече птичица. – Треба муве ловити, црве купити и децу хранити. Иди, играј се сам!

Замисли се Ива, па оде у школу.

Константин Ушински

НЕОПРАВДАН ИЗОСТАНАК

„Пола сата, ђаче, касниш…
Где се смуцаш, шта ли смишљаш?!
Сад пред свима да објасниш
шта то чиниш и умишљаш?

Писмени је сутра, дете!
Треба знање обнављати.
Куд ти мисли јуре, лете…?
Мислиш ли се поправљати?!“

Дечак гледа наставника,
стоји испред свог разреда…
Тишина је, мучна слика –
Наставник га строго гледа.

„Хајде, причај!… Време тече!
Шта си радио од осам?“
А ђачић сав збуњен рече –
„Наставниче – плакао сам!“

Разред поче да се смеје,
наставник их руком смири,
па устаде са фотеље
ставом мекши, душом шири.

Отворио дневник. Стао.
Узео фломастер танак,
па сам себи уписао
неоправдан изостанак.

„Ајд на место“ – рече ђаку,
па кроз прозор, уз тишину,
као да је сам у мраку
загледа се у даљину.

Ћутао је тако сав дан…
Плакати – није срамота.
Опасан је неоправдан
изостанак из живота.

Раде Јовановић

Пажљиво прочитајмо песму.

У њој видимо строгог наставника који прекорева дечака који је закаснио на час.

Шта мислите, због чега је наставник строг?

.....

.....

Тако је, приближава се писмени задатак. На њему се добија важна оцена. Зато је потребно да се ученици припреме, да обнове знање. Имате ли ви писмене задатке?

.....

Да ли се спремате за њих?

.....

Наставнику је свакако важно да ученици знају што више како би добили боље оцене. Можда је због тога мало строжији. Ако ученик касни на наставу, или ако је непажљив на часу, да ли може да се добро припреми за писмени задатак?

.....

Видимо, дакле, да наставник захтева да дечак пред свима каже разлог свог кашњења. Очекује да то буде разлог лењог и незаинтересованог ученика. Тишина је, мучна слика у учионици. Дечак још увек ћути. Али, зашто?

.....

Дечаку је непријатно да каже разлог. Међутим, наступа тренутак искрености и он признаје зашто је каснио. Заправо, он је пошао на време. Али, проблеми њему знани сустигли су га и он је морао да се сакрије и исплаче. И закасни на час.

Шта мислите, шта би могао да буде разлог дечаковог плача? Какве бриге?

.....

.....

Песма овде добија нагли заокрет. Деца не разумеју, па се смеју. Строги наставник постаје благ и осећајан. Умирује децу и дубоко се замисли. У тренутку је схватио и свој пропуст. Он није примећивао бригу тог дечака. Кроз разлоге изостајања друге деце посматрао је његов разлог. Нешто је пропустио. Изостало је његово запажање да тај дечак има проблем који може да буде и разлог плача и лошијег успеха. Зато је узео дневник и себи написао неоправдан изостанак.

Да буде праведан према деци. Да подсећа себе да никога не изоставља из своје стручне педагошке пажње.

Децо, имате ли и ви у вашем разреду некога ко је повучен, стидљив, ћутљив? Некога ко није размажен, а деси му се да заплаче? Или некога кога други избегавају, иако је миран и ненасилан?

.....

.....

Да ли можете да му помогнете на било који начин?

……..

……..

Да ли сте покушали?

……..

……..

Ми смо сви различити, али свакога од нас би требало да краси доброта. Зато – дружимо се једни са другима, играјмо се, имајмо сарадњу, гледајмо се у лице а не преко екрана. Не будимо себични. Одложимо телефоне и друге справице за време учења и игре. Ако ово пропустимо, никакви екрани и технолошки изуми неће нам надокнадити пропуштено, нити оправдати те изостанке.

Овај строги наставник из песме био је добар наставник. Само је постао престрог у бризи да ученици имају што бољи успех. А овај догађај га је нагло променио.

Деца (ученици) не смеју да постану само идентификациони бројеви у дигиталним системима, нити наставници само попуњивачи прописаних формулара. Деца то осећају, искусни наставници знају. Није све у бројкама, кодовима, слици и статистици. Постоје и свест, савест и осећања као неизоставни чиниоци људског живота.

Идемо даље.

Уредник часописа

СВЕТИ ГРИГОРИЈЕ ЧУДОТВОРАЦ

Неокесарија је била чувени велики град на северу Мале Азије. Много људи је живело у њој, али је било веома мало хришћана.

И Свети Григорије је био дете незнабожачких родитеља, родом из Неокесарије. Почео је да изучава светске незнабожачке науке, понајвише у граду Александрији, једном од

тадашњих светских центара науке и културе. Међутим, још у младости био је у прилици да се упозна са Јеванђељем Христовим и, заволевши га, примио је хришћанску веру. Почео је да живи веома честито и побожно, трудећи се у развијању и јачању хришћанских врлина. Добротом, поштењем и искреношћу истицао се међу школском омладином града Александрије, због чега су га волели добри људи, а зли му завидели.

Када се Григорије вратио у родни град Неокесарију, суграђани су, видевши његову велику мудрост и поштење, зажелели да им буде судија и градоначелник. Али он у скромности својој, бежећи од гордости, није прихватио указану почаст, већ се склонио у пустињу да живи подвижничким животом. Тамо је проводио време у молитви, посту и размишљањима о Богу.

Нешто касније за њега је дознао блажени Федим, епископ амасијски, и по промислу Божијем он потражи Григорија да га постави да служи Цркви као епископ и учитељ. Григорије је у почетку избегавао да прихвати ову велику част и обавезу, али је на крају морао да пристане, схвативши да је то по вољи Божијој. Тако је Неокесарија добила свог епископа.

Стање које је Григорије затекао у родном месту било је по хришћане веома тешко. Читава Неокесарија била је у заблуди идолопоклонства. Много идола и идолских храмова се налазило у њој. Људи су се клањали измишљеним боговима и свакодневно им приносили жртве. У целом том великом граду било је само седамнаест хришћана.

Вера светог Григорија у Господа била је искрена и снажна. Он се није уплашио лошег стања, већ је кренуо да молитвом, служењем, поукама и чудесним делима поучава народ вери хришћанској. Господ је био са њим. Међу овим незнабошцима подарио му је дар чудотворства, тако да су се пред светитељем склањали демони, природа и њене стихије су му се покоравале, идолски жречеви (служитељи) напуштали су своје идолопоклоничке службе и прихватали хришћанство. Народ је слушао његове поуке, многи су примали хришћанску веру, болесници су се исцељивали, мучени од злих духова налазили су спасење. У граду су почеле да се граде цркве, а идолски храмови су почели да бивају пусти.

Дуго је молитвом, поукама и чудотворством Свети Григорије служио Цркви. У добокој старости, пре него што се упокојио, упитао је присутне колико још има незнабожаца у овом граду. Добио је одговор да их има само седамнаест. На то им је казао: „Хвала Богу! Јер кад дођох у Неокесарију за епископа, толико хришћана затекох: свега седамнаест, иначе сав град беше демонски. Сада пак, кад одлазим Богу, остаје онолико незнабожаца колико ја у почетку затекох хришћана, а сав град је Христов“.

После ових речи мирно се упокојио (око 270. г. наше ере). Светитеља молитвено прослављамо 17. новембра по старом, односно 30. новембра по новом календару.

свештеник Радиша Јовановић,
ОНИ НАС ЧУВАЈУ, 2004.

КО МАЊЕ ТРАЖИ ВИШЕ МУ СЕ ДАЈЕ[1]

Била три брата која на белом свету нису имала ништа, осим једне крушке. Њу су чували наизменице: док би један остао под крушком, двојица би ишла у надницу.

Једном Бог пошаље на земљу анђела да види како браћа живе, па ако није добро, да им помогне. Анђео се претвори у просјака, па дошавши к ономе што чува крушку замоли га да му да једну крушку. Он убере једну од крушака, пружи му је и рече: „Ево ти једна од мојих, од своје браће ти не могу дати". Анђео му захвали и оде.

Сутрадан, када је други брат чувао воћку, појави се опет анђео и затражи једну крушку. И овај брат му даде шта је тражио, рекавши: „Ево ти једна од мојих, од своје браће ти не могу дати". Анђео се и њему захвали и оде.

Следећег дана се све понови са трећим братом. Када му анђео затражи крушку, и он учини као претходна двојица, говорећи: „Ево ти једна од мојих, од своје браће ти не могу дати".

Четвртога дана анђео се претвори у калуђера, дође код крушке и тамо затече сва три брата. Онда им рече: „Дођите са мном да вас наградим, заслужили сте." Они пођу са њим без речи. Кад дођу до једног великог потока, чија је вода брзо текла, упита анђео најстаријег брата: „Шта би ти пожелео од

[1] Народна приповетка, схватити је као корисну измишљену причу са поуком.

овог потока?“ А он одговори: „Да се сва вода претвори у вино, и да вино буде моје“. Анђео прекрсти штапом и уместо воде потече вино. Појавише се и људи који почеше да праве бурад и у њега сипају вино. Појави се и вински подрум, куће, читаво село. Анђео га остави тамо и рече му: „Ово си желео, сада ту живи“.

После тога анђео са преосталом двојицом браће пође даље. Наиђу на једно поље, које се једва видело од великог јата голубова који су га прекрили. Анђео упита средњег брата: „Шта би ти пожелео од ових голубова?“ А он му одговори: „Да се сви голубови претворе у овце, и све овце да буду моје.“ Божји анђео прекрсти поље штапом и поље би, уместо голубовима, прекривено овцама. Појавише се пастири и пастирице, једни овце музу, други шишају, трећи маслац праве, а четврти сир. Створише се и куће, читаво село. Анђео рече брату: „Ово си желео, сада ту живи.“

Остао је још само најмлађи брат и са њиме се анђео упути даље. После неког времена он упита брата: „А шта би ти хтео?“ Он му одговори: „Ја не бих ништа друго, него да се оженим девојком од праве крви хришћанске.“ Онда му анђео рече: „Ову жељу је тешко испунити, јер у овој земљи постоје само три такве жене, две су већ удате, а трећу девојку просе два просца.“ Ипак се упуте у град где је живела она девојка, која је била царска кћи. Стигавши после дугог путовања, одмах оду у царску палату да просе девојку. Тамо затекну два цара просца, који су већ своје јабуке ставили на сто. Њима најмлађи брат додаде своју јабуку.

Цар, девојчин отац, погледавши просце рече: „Шта сада да радимо? Имамо три просца: два цара и једног младића, који је изгледа просјак.“ На то се јави анђео и предложи: „Ево како ћемо: нека девојка узме три лозе и сваку намени једном од просаца. Затим нека их посади у земљу. Нека пође за онога на чијој лози сутра буде грожђе.“ Сви се сложе са овим предлогом и девојка посади три лозе у башти. Кад погледаше ујутру, а на лози сиромаха родило грожђе.

Цар немаде куд и даде њему кћер за жену. После венчања анђео их одведе у шуму и остави да тамо живе.

После годину дана Бог позове анђела и рече му да оде на земљу и види како живе браћа. Анђео се претвори у просјака и прво оде код брата у чијем потоку тече вино. Замоли га за чашу вина, али овај одбије речима: „Кад бих ја свакоме давао чашу вина, не би мени ништа остало.“ Чувши то, анђео прекрсти штапом поток и у њему потече вода као раније, а затим

рече себичном брату: „Није то за тебе, иди ти под крушку па је чувај као пре.“ После тога се упути другом брату, оном чије су овце прекриле поље, и замоли га за кришку сира. Овај га одби речима: „Када бих ја свакоме поклањао кришку сира, не би мени ништа остало.“ Чувши то, анђео прекрсти штапом поље са овцама и са њега прхнуше голубови. Затим и овом себичном брату рече: „Није то за тебе, иди ти под крушку па је чувај као пре.“

Најзад анђео оде да види како живи најмлађи брат. Нађе га како са својом женом живи сиромашки, у једној колиби. Замоли их да га приме на преноћиште, што они радо учинише, извињавајући се што су сиромаси, па га не могу угостити

како би желели. Анђео им на то рече: „Ништа ви не брините, ја сам задовољан оним што сте ми понудили.“ Пошто нису имали пшеничног брашна, жена је гулила кору са разног дрвећа, сушила је и уситњавала, па од тога правила хлеб. Умеси она тако тесто од коре, а затим га остави под црепуљу да се пече. Муж је за то време разговарао са гостом. После неког времена, жена погледа под црепуљу да види да ли се хлеб испекао и изненади се кад угледа прави хлеб, који је још и лепо нарастао. На то она дигне руке према небу и рече: „Хвала ти, Боже, сад имамо чиме да угостимо госта!“ Изнесу хлеб пред госта и ставе тикву са водом, а оно се вода претвори у вино. Онда анђео прекрсти штапом колибу, која се претвори у богате царске дворе. После тога он благослови мужа и жену, који су ту срећно живели до свога века.

ДОДЕЛА НАГРАДА
НА ЛИКОВНОМ И ЛИТЕРАРНОМ КОНКУРСУ ЧАСОПИСА „БОГОМЛАДЕНАЦ“

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ – РАДОСТ ДОНЕСЕ! – била је тема овогодишњег наградног ликовног и литерарног конкурса часописа за децу БОГОМЛАДЕНАЦ Православне Епархије крушевачке. Пети конкурс по реду, у години малог јубилеја овог часописа, јер већ пуних пет година, благословом Његовог Преосвештенства Епископа крушевачког Г. Давида, стиже на дар нашим малим читаоцима, са пажљиво бираним текстовима примереним деци, а са главним циљем да буде на корист њиховим душама.

И овога пута приспео је велики број радова, више ликовних него литерарних, што је било и очекивано с обзиром на тему конкурса и узраст ученика.

Радови су прегледани од стране жирија и најбољима су додељене награде, а један број успешних радова награђен је похвалницама Епископа и уредништва часописа.

Наїграђени радови:

Анастасија Егерић, 6. разред, ОШ „Јован Јовановић Змај“, Стопања (прва награда)

Анастасија Марјановић, 5/2, ОШ „Херој Мирко Томић“, Залоговац (друга награда)

Сара Радуловић, 4. разред, ОШ Жабаре (друга награда)

Марија Чугаљ, 5/3, ОШ „Вук Караџић“, Крушевац (трећа награда)

Марија Пејовић, 4/4, ОШ „Доситеј Обрадовић“, Крушевац (трећа награда)

Лена Атанасковић, 3. разред, ОШ „Јован Јовановић Змај“, Рибевштица (трећа награда)

Цртеж Анастасије Егерић, 6. разред

Додела награда уприличена је на Спасовдан, 6. јуна текуће године, у амфитеатру цркве Лазарице, а по завршетку вечерње службе.

Свечаном чину доделе присуствовали су координатор верске наставе, јеромонах Сергије Радивојевић, и помоћник уредника, песник Раде Јовановић, а поздраве Епископа пренео је и награде уручио главни и одговорни уредник часописа протојереј-ставрофор Радиша Јовановић.

Решење задатка са 5. странице:
1. Парк; 2. Рода; 3. Имати; 4. Рукомет. 5. Одмах; 6. Дабар; 7. Антилопа.
Коначно решење: ПРИРОДА

Решење задатка са 12. странице:
А - ДАН; Б - СУНЦЕ; В - СВЕЋА; Г- ВАТРА.
Коначно решење: СВЕТЛОСТ.

У претходном броју часописа поставили смо питање и слику ове птице. Тачан одговор јесте: мала сова ушара. Она је корисна птица за људе и њихове усеве. Велики је истребљивач мишева и других ситних глодара-штеточина. Зато у местима где може да се слободно настани доноси значајну уштеду ратарима и баштованима, јер не морају да хемијским средствима штите усеве и друге биљке од поменутих штеточина. А на тај начин се заштићује и природна средина, јер свака употреба отрова и хемијских средстава штети води, земљишту и биљкама, а тиме и људима.

Један пар ових сова, са потомством, у току године поједе по више хиљада мишева и других малих глодара. Уколико буде веће потомство или два легла младунаца, тај број нараста и до близу 10000.

Верујем да сада можете да замислите колико је то користи за људе.

Ове птице не би требало узнемиравати или прогонити.

(Не дирати њихова гнезда када имају младунце. Тада свака птица може да буде опасна).

Нови задатак за вас:

Која је птица (тј. њени младунци) на насловној страни овог броја часописа, и по чему је она корисна за људе?

Првих неколико тачних и комплетних одговора наградићемо часописима из наше архиве.

Одговоре пошаљите на e-mail адресу нашег часописа:
casopisbogomladenac@gmail.com

У Крушевцу,
септембра 2019.

испред уредништва
протојереј-ставрофор
Радиша Јовановић